

Asia: VN/144/2022

Hallituksen esitys eduskunnalle työttömien opiskelua ja työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Yleisiä huomioita esityksestä

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Suomessa vallitsee laaja ammatillisen kohtaannon ongelma. On tärkeää, että koulutustason nostoon / osaamisen lisäämiseen ja kehittämiseen liittyviä toimia viedään ponnekkaasti eteenpäin.

Kuopion kaupunki katsoo, että pääsääntönä tulee kuitenkin olla koulutustason noston rahoittaminen opintoetuuksilla. Tämä on yhteiskunnallisesti tärkeä periaate ja tasa-arvokysymys. Opiskelijoita ei tule saattaa eriarvoiseen asemaan sen mukaan ovatko he statukseltaan työttömiä vai opintoetuuksien varassa olevia opiskelijoita. Kyse on merkittävästä yksilön toimeentuloa määrittävästä kysymyksestä. Jos opiskelumahdollisuuksia työttömyysetuudella laajennettaisiin merkittävästi, miten jatkossa voitaisiin enää perustella se, että opintoetuuksien varassa opiskelevien tulee rahoittaa elämänsä velkaantumalla? Samanaikaisesti työttömänä oleva opiskelija saisi varsin kohtuullisen toimeentulon em. opiskelijaan verrattuna työttömyysetuuden kautta.

Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Kuopion kaupunki pitää lähtökohtaisesti hyvänä tavoitetta selkiyttää työttömyysturvaprosessia omaehtoisten opintojen ajalta. Omaehtoisten opintojen käytön laajentaminen kuitenkin kasvattaa sekä kuntien työmarkkinatukimaksuja että tulevaisuuden työttömyysturvaan liittyviä rahoitusvastuita. Näitä vaikutuksia kuntatalouteen ei ole esityksessä otettu riittävästi huomioon. TEPA24 uudistukseen leivottu kannustava rahoitusmalli pakottaisi kuntia ohjaamaan asiakkaita töihin kesken opiskelujen, vaikka osaamisen lisääminen ja koulutustason nosto olisivat sekä työllisyyttä parantavana toimenä että asiakkaan työuran kannalta kestävämpi ratkaisu.

Esitys lisää työnhakijan palveluprosessiin liittyvää työmäärä entisestään, vaikka nykyisistään velvoitteista ei ole mahdollisuutta annetuilla resursseilla selvitä. Suunniteltu resurssilisäys 78 htv tehtävän hoitamiseen vaikuttaisi olevan alimitoitettu samoin kuin aiemmat pohjoismaisen työvoimapalvelumallin lisäresurssit ovat olleet. Esityksessä esiin nostetut riskit kustannusten kasvulle tilanteissa, jossa asiakkaat hoitavat asioitaan muutoin kuin verkkopalvelun kautta, tulee huomioida resurssilaskennassa täysimääräisesti ja etupainotteisesti. Huomionarvoista on, että em. em. kustannusten mahdollinen kasvaminen liittyy erityisesti maahanmuuttaja-asiakkaiden asioimiseen, jolloin riskin realisoituminen on hyvin todennäköistä.

Lausuttavaa työttömyysetuudella tuettuna omaehtoisia opintoja opiskelevien palveluprosessista ja työnhakuvelvollisuudesta

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Esityksen mukaan työttömyysetuudella omaehtoisia opintoja suorittavaa työnhakijaa koskisi täysimääräinen työnhakuvelvollisuus. Vain sellaisiin työnhakijoihin, jotka eivät ole suorittaneet peruskoulun ja lukion jälkeistä tutkintoon johtavaa koulutusta tai ammatillisia valmiuksia antavaa koulutusta sovellettaisiin alennettua työnhakuvelvollisuutta.

Kuopion kaupunki pitää esitystä työnhakuvelvollisuuden ja työnhakukeskusteluiden ulottamista päätoimiseen työttömyysetuudella tuettuun omaehtoiseen opiskeluun ongelmallisena. Työnhakuvelvollisuuden valvonta sekä työnhakukeskustelujen organisointi kolmen kuukauden välein palveluissa oleville asiakkaille lisää byrokratiaa ja päällekkäistä työtä.

Koulutustason noston ja kohtaanto-ongelman ratkaisemisen kannalta on tärkeää, että jokainen aloitettu koulutusjakso viedään suunnitelmallisesti ja ripeästi päätökseen. Esitetty työnhakuvelvollisuus voisi kuitenkin johtaa siihen, että opinnot katkeavat tai keskeytyvät määräaikaisten työjaksojen takia, kun asiakkaan työmarkkina-asema opiskelun myötä hieman paranee. Muutosesitys voisi siis johtaa lyhyellä tähtäimellä nopeampaan pätkätyöllistymiseen, mutta pitkän tähtäimen työllisyystavoitteen näkökulmasta pysyvämpien työllisyysvaikutusten hakeminen voisi viivästyä ja johtaisi näin aiottua heikompaan lopputulokseen.

Esityksen mukaan kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa tarkoitettuja työttömyysetuudella tuettuja omaehtoisia opintoja opiskelevien työnhakijoiden osalta työnhakukeskustelujen lisääntyminen voi aiheuttaa tulkkauspalvelujen kysynnän kasvua. Esityksessä todetaan, että on kuitenkin otettava huomioon, että maahanmuuttajille järjestetään henkilökohtaista palvelua melko paljon jo nykyisin, eikä esitetty muutos sen vuoksi välttämättä vaikuta maahanmuuttajille järjestettäviin työnhakukeskusteluihin samalla tavalla kuin muihin työnhakijoihin.

Työnhakukeskustelujen lisääminen asiakkaan palveluprosessiin aiheuttaa myös tulkkauspalveluiden tarpeen kasvua ja lisää niistä aiheutuvia kustannuksia. Maahanmuuttajien tarve henkilökohtaiselle palvelulle on jo nykyisellään kantaväestöön nähden 1½-2 kertainen, eikä työnhakukeskustelujen lisääminen poista henkilökohtaisen tuen ja ohjauksen tarvetta. Kuopion kaupunki pitää tärkeänä,

että resurssilisäyksessä huomioidaan täysimääräisesti maahanmuuttajien merkittävästi suuremmat tulkkaus- ja henkilöstötarpeet.

Lausuttavaa opiskelua koskevasta työttömyysturvan käsittelyprosessista

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Kuopion kaupunki kannattaa esityksiä, joilla pyritään sujuvoittamaan työnhakijan työttömyysturvasioiden käsittelyä. On perusteltua, että rutiininomaisia asioita, joihin ei liity työvoimapoliittista harkintaa, voitaisiin jatkossa käsitellä myös muualla kuin Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistossa.

Oksanen Pirjo
Kuopion kaupunki / työllisyyspalvelu